

maagculus, waarbij een internist, een chirurg en een psychosomaticus zullen worden gevraagd.

Het is duidelijk, dat men door het maken van andere combinaties van specialisten een schier onuitputtelijke bron van mogelijkheden heeft. Deze avonden zijn een groot succes geweest en gebleven. Vrijwel alle leden van de gecombineerde studiegroepen Leiden en Noordwijk, ongeveer 25, waren steeds aanwezig. Dat hieraan herhaalde telefonische verzoeken voorafgingen, om de vragen binnen te krijgen en om aan de datum te herinneren, doet niets af aan het feit, dat de leden kwamen en bleven komen, omdat deze avonden hen bevielen en bleven boeien.

Het grote voordeel van deze avonden is, dat alle huisartsen actief worden betrokken in het te behandelen onderwerp, doordat ze er hun vragen voor moeten opstellen en aan de discussie daarover moeten deelnemen. In deze discussies, waarin beide groepen, huisartsen en specialisten, gelegenheid hebben hun specifieke opvattingen en moeilijkheden uiteen te zetten, leert men bovendien beter begrip krijgen voor elkaanders werk en problemen. Juist de aanwezigheid van verschillende specialisten tegelijkertijd, die elkander dan ook steeds aanvulden, en ieder hun eigen visie over het behandelde probleem gaven, was een waarborg voor een volledig en uitgebreide behandeling der vragen. Juist de vragen der huisartsen zorgden ervoor, dat de discussies zich bezig hielden met datgene, wat de huisarts in de algemene praktijk dagelijks moet weten en doen; een bespreking van de typische huisartsenmoeilijkheden, tezamen met specialisten, volkomen op gelijk niveau, werd zodoende op deze avonden bereikt, waarbij de specialisten als het ware werden gedwongen precies te zeggen, hoe zij, op de plaats van de huisarts, zouden hebben gehandeld. Kritiek van de zijde der huisartsen kwam hierbij steeds ten volle tot zijn recht, en van een zogenaamde teacher-pupil-relation was geen spoor te bekennen.

De leiding van de avonden berustte bij een huisarts — te Leiden de centrumvoorzitter — en de avonden werden gehouden ten huize van één der leden, hetgeen natuurlijk de sfeer zeer ten goede kwam. Dat de prestaties, die de huisartsen leverden, namelijk het inzenden der vragen, eigenlijk gering en weinig tijdrovend waren, moet eveneens als een voordeel worden beschouwd. Op deze wijze kunnen zij, zoals de Leidse avonden hebben aangetoond, met hun aandeel aan deze avonden blijven medewerken, ook al is de praktijk zeer druk. De keuze der specialisten en specialismen-combinaties is tot nog toe in hoofdzaak door het bestuur gedaan; de leden zijn opgewekt in de toekomst hiervoor nieuwe mogelijkheden te bedenken.

Een korte gestencilde beantwoording der vragen wordt op de avond aan de leden uitgereikt en naar een behoorlijk verslag der discussie zal worden gestreefd. Al zijn dan de hoogste idealen, die het N.H.G. zich bij zijn oprichting heeft gesteld nog niet verwezenlijkt, toch verdienen deze avonden stellig een plaats in het leven der centra en studiegroepen. Wanneer men op deze wijze per jaar acht tot tien specialismen de revue laat passeren, kan men zeker van een behoorlijke nascholing spreken.

April 1960

Dr. J. H. F. Lahr

JAARVERSLAG 1959 VAN DE LANDELIJKE STUDIEGROEP „PRAKTIJKVOERING”

De taak van de studiegroep werd in het jaar 1959 bepaald door twee hoofdpunten: a het uitbreiden van de oorspronkelijke opdracht van de studiegroep — het ontwerpen van een volledig registratiesysteem voor de huisarts — tot een bestuderen van de gehele praktijkvoering;

b het ontwerpen en organiseren van een tentoonstelling op het N.H.G.-congres 1959.

Om tot een uitbreiding van de gezichtskring van de studiegroep te komen diende eerst een aantal onderwerpen van het registratiesysteem te worden verwezenlijkt. De zwangerschapskaart, waarbij in het einde van 1958 vergeefse pogingen waren gedaan om tot overeenstemming te komen met het ontwerp van een andere groep, kwam in mei gereed. Dit ontwerp werd gedurende een jaar gratis ter beschikking van die artsen gesteld, die bereid waren na een jaar gebruik hun ervaringen aan de studiegroep mee te delen. Getracht zou

worden om in 1960 nogmaals een poging aan te wenden om met de andere groep samen tot een definitief ontwerp te komen.

Het rapport „Het opbergen van de werkkaart en de specialistenbrieven” — (1960) huisarts en wetenschap 3, 121 — kwam eveneens in mei gereed, waardoor een einde kwam aan de vele vragen, die het bestuur over dit onderwerp werden gesteld.

Het gebruik van de werkkaart bleek in het afgelopen jaar toe te nemen; aan het einde van het jaar waren bijna een half miljoen exemplaren verkocht. Ook de voorlopige zwangerschapskaart ondervond bevredigende belangstelling; ruim 4000 kaarten waren aan het einde van het jaar geleverd.

Inmiddels waren twee subgroepen gereed gekomen met een voorlopig rapport over geheel andere onderwerpen van de praktijkvoering. De subgroep Instrumentarium zond een rapport in, dat in de studiegroep werd besproken en aan het bestuur aangeboden. Ook de subgroep Sterilisatie bracht een voorlopig rapport uit — (1959) huisarts en wetenschap 3, 87 —. De zwangerschapskaart en het rapport „Het opbergen van de werkkaart en de specialistenbrieven” werd besproken in een algemene vergadering van de studiegroep in april. Hierdoor werd het contact met de leden van de studiegroep, dat ondanks het instellen van rondschrijfbrieven wel wat los was geworden, weer hersteld.

De werkzaamheden van de studiegroep werden in mei aanmerkelijk gewijzigd door het verzoek van het bestuur N.H.G. om in samenwerking met de tentoonstellingscommissie de organisatie van de tentoonstelling op het N.H.G.-congres 1959 te verzorgen. Gezien de korte tijd van voorbereiding werden de activiteiten van de studiegroep na deze maand vrijwel uitsluitend beperkt tot het voorbereiden van de tentoonstelling. De opdracht voor deze tentoonstelling luidde, het realiseren van een voor de huisarts geschikte praktijkafdeling. Al spoedig bleek dat het ontwerpen en inrichten van een gehele praktijkafdeling niet realiseerbaar was. Mede door het feit, dat het rapport „Instrumentarium” was gereed gekomen werd besloten zich in principe te beperken tot het ontwerpen van de grote lijnen van de gehele praktijkruimte, terwijl alleen de onderzoek- en de behandelkamer zouden worden ingericht. In de loop van de volgende jaren zouden dan de andere ruimten kunnen volgen. Door de tentoonstelling in elementenbouw op te zetten, werd de mogelijkheid verkregen in de loop van de jaren zo nodig het grondontwerp te wijzigen. Tevens bleek al spoedig, dat de eisen, te stellen aan een stadspraktijkruimte, nogal verschilden van die van een plattelandspraktijk, waarbij natuurlijk ook de accommodatie voor de apotheekhoudende arts niet in het gedrang mocht komen. Door het inschakelen van particuliere ondernemingen werd het mogelijk de vele financiële moeilijkheden, die ook na ruime steun van de L.H.V. bleven bestaan, te overwinnen. De tentoonstelling mocht zich op het congres in grote belangstelling verheugen. Zoals te verwachten was, kwam er nogal wat kritiek — gelukkig in opbouwende zin — waarvan bij uitbreiding van de tentoonstelling in 1960, een dankbaar gebruik kan worden gemaakt.

Na de tentoonstelling werd in december een ledenvergadering gehouden, waarin de tentoonstelling werd besproken. Op deze vergadering werd tot de oprichting van twee subgroepen besloten: een subgroep Apotheek, die zich zou moeten beraden over het ontwerpen van een ruimte voor de apotheekhoudende huisarts en een subgroep Spreekkamer, die de inrichting van de spreekkamer, die het volgend jaar aan de tentoonstelling zal worden toegevoegd, zou dienen te bestuderen. Tevens werd besloten in 1960 zo mogelijk ook de financiële administratie te voltooien.

Zoals met de L.H.V. was overeengekomen, werd de tentoonstelling voor de afdeling Rotterdam der Koninklijke Nederlandsche Maatschappij ter bevordering der Geneeskunst in deze stad opgebouwd, alwaar ook een goede belangstelling werd getoond. Daar er geen vragen voor de tentoonstelling uit andere afdelingen kwamen en het bestuur het gevoel had dat de tentoonstelling nog wel wat al te veel een voorlopig karakter droeg om deze nu reeds het land te laten doorreizen, werd van expositie in andere plaatsen afgezien. De L.H.V. werd hiervan op de hoogte gesteld.

Behalve de twee reeds genoemde ledenvergaderingen werden

maandelijks bestuursvergaderingen gehouden. Deveer, die reeds eerder in het jaar aan het bestuur was toegevoegd voor de voorbereiding van de tentoonstelling, werd eind 1959 in het bestuur benoemd in de plaats van Van Deen, die werd benoemd tot hoogleraar in de sociale geneeskunde aan de Rijksuniversiteit te Groningen. Gelukkig bleek hij bereid de studiegroep te willen adviseren. De heer K. G. H. H. Doyle trad op als adviseur.

De samenstelling van het bestuur en de subgroepen was als volgt.

Bestuur: E. M. Jansen, voorzitter; H. J. Bekius, secretaris; K. Bosma, J. Hartog en J. M. Deveer.

Subgroep Instrumentarium en Spreekkamer: Dr R. S. ten Cate, voorzitter; H. L. van Beusekom, C. J. Oudmayer en B. J. van Vianen.

Subgroep Sterilisatie: H. J. Bekius, voorzitter; N. Woudenberg, P. van Hooff en J. M. Deveer.

Subgroep Apotheek: L. van Pol, voorzitter; Th. A. Cost Budde, C. W. A. van den Dol en L. M. J. Bongaerts.

Subgroep Laboratorium: J. M. Deveer, voorzitter, E. M. Jansen, H. Maas en J. Vinkenborg.

H. J. Bekius, secretaris

JAARVERSLAG 1959 COMMISSIE NASCHOLING

De Commissie Nascholing, die in 1959 zeven maal in plenaire zitting bijeenkwam, heeft in de aanvang van het verslagjaar het plan voor een volledige continue nascholing A aanvaard en aan het bestuur van het N.H.G. doorgezonden ter bespreking met de redactiecommissie van huisarts en wetenschap. Haar werkzaamheid ging zich in drie richtingen ontplooiën: 1e inventarisatie van de bestaande methoden van nascholing en van lacunes in de kennis van de huisarts; 2e ontwikkeling

van het plan voor de nascholing A; 3e onderzoeken doen teneinde te komen tot een gerichte nascholing B.

De commissie heeft gedurende het verslagjaar na verkregen toestemming van het bestuur van het N.H.G. een cursus counseling gehouden onder leiding van mej. Goubitz, zij heeft een subcommissie integrale geneeskunde ingesteld en haar leden hebben zich bereid verklaard de Centra van advies te dienen. Zij heeft dankbaar gebruik gemaakt van de door collega Jongmsma aangeboden hulp van de Boerhaave-cursussen voor een conferentie over integrale geneeskunde. De conferentie over gespreksvoering onder leiding van mej. Goubitz, de organisatie van de Boerhaave-cursus, welke 7, 8 en 9 april 1960 werd gehouden en een bezoek aan de Tavistock Clinic te Londen, waaraan zes leden der commissie deelnamen, kunnen als de belangrijkste feiten worden genoemd.

Naast de plenaire zittingen van de commissie werden talrijke besprekingen gevoerd in het dagelijks bestuur en in de subcommissie integrale geneeskunde. De subcommissie integrale geneeskunde organiseerde twee besprekingen met de psychiaters, die reeds leider zijn van een integrale groep, en twee besprekingen met huisartsen-vertegenwoordigers van deze groepen. Deze besprekingen werden gehouden aan de hand van tevoren rondgezonden vragenlijsten. Mede dank zij deze vragenlijsten zijn deze besprekingen in hoge mate verhelderend geweest voor het werk in de groepen en voor de problemen, die zich hierbij voordoen.

In de loop van het jaar hebben bedankt Ter Haar en Smit. Toegetreden zijn als adviseur Prof. Van Deen en als leden Van Lidt de Jeude en Van de Weg. De commissie was op 1 januari 1960 als volgt samengesteld: voorzitter: K. G. Brühl; secretaris Dr J. H. F. Lahr; leden: M. G. van Nieuwenhuizen, Dr H. Takens, P. A. Roorda, R. C. Veldhuyzen van Zanten, jhr Dr A. H. van Lidt de Jeude en E. van de Weg; adviseurs: Prof. Dr J. Groen, Prof. Dr G. C. Heringa, Prof. Dr K. J. van Deen, M. W. Jongmsa en P. B. A. Melief.

Dr J. H. F. Lahr, secretaris

huisarts en wetenschap

3de JAARGANG - NO 12 - AUGUSTUS 1960

<i>Inhoud:</i>	blz.
Verloskunde van de huisarts	305
Basiscursus sociale geneeskunde	306
G. P. Gerlings: Pharynx- en slokdarmverbrandingen door zuren en logen	307
Van de C.W.O.: Onderwerpen voor studiegroepen	311
W. M. Fokke: Panaritria en paronychia	312
J. J. M. Michels: De behandeling van overspanning, veroorzaakt door oneconomisch gebruik van geestelijke krachten	317
P. J. Kostelijk: De behandeling van otitis externa	320
Referaten	323
Boekbespreking	324
Uit de notulen	325
Uit de Centra	326
Jaarverslag 1959 landelijke studiegroep Praktijkvoering	327
Jaarverslag 1959 Commissie nascholing	328
Vorming van werkgroepen	328
Aanvullende ledenlijst	328

Redactiecommissie: A. Hofmans, voorzitter, Rotterdam, — G. J. Bremer, Nieuwkoop — K. G. Brühl, Amsterdam — D. C. den Haan, Leiden.

Redactiesecretaris: J. J. van Mechelen.

Secretariaat Nederlands Huisartsen Genootschap: Keizersgracht 327, Amsterdam-C., telefoon 020-64043.

Redactiesecretariaat: Keizersgracht 327, Amsterdam-C., telefoon 020-242535.

Administratie, abonnementen, advertenties:

Fa. A. H. Kruyt, Uitgever, Groot Hertoginnelaan 28, Bussum, telefoon 02959-16155; postgiro: 142554.

Abonnement f 12,50 per jaar; voor studenten f 7,50; voor het buitenland f 15,—; losse nummers f 1,50.

Advertenties kunnen zonder opgaaf van redenen worden geweigerd.

VORMING VAN WERKGROEPEN

De Commissie Wetenschappelijk Onderzoek deelt mede, dat zij gaarne zou beschikken over de namen van leden, die tijd en belangstelling hebben zitting te nemen in landelijke studiegroepen, met name werkgroepen, die belast worden een groot onderzoek, bijvoorbeeld jaaronderzoek, te ontwerpen en de leiding daarvan op zich te nemen. Leden, die daaraan actief willen deelnemen, wordt verzocht zich op te geven bij de secretaris van de C.W.O., Keizersgracht 327, Amsterdam.

Hoewel het vanzelfsprekend is dat zij, die betrokken zijn bij de voorbereiding van een onderzoek, in gunstiger positie verkeren indien gelegenheid bestaat tot promoveren op de resultaten van dit onderzoek, moet dit toch als een toevallige bijkomstigheid worden beschouwd. De bereidheid tot actieve medewerking bij voorbereiding en uitvoering zal de belangrijkste drijfveer voor aanmelding moeten zijn.

AANVULLENDE LEDENLIJST

van 1 maart tot en met 31 mei 1960

Buitengewone leden:

Ir. H. R. van Biema, Loolaan 63, Apeldoorn;
J. Grevelink, Langevelderweg 29/21, Noordwijkerhout;
P. J. Koopman, Singel 464, Dordrecht;
P. M. van Limpt, Nic. Maessingel 203, Dordrecht;
Prof. Dr J. van der Veen, Groesbeekseweg 263, Nijmegen;
Dr J. A. Weijel, De Lairesestraat 146, Amsterdam;
A. J. I. M. Broekman, a.b. „Slootarend”, Sixhaven, Amsterdam.

Mutaties:

G. van Geldrop, moet luiden G. van Geldorp, Wormerveer;
G. F. Elzenga, van Bergen naar Den Haag, Kraaijnenlaan 74;
D. Rollingswier, van Nieuw Hardinxveld naar Peulenstraat 11, Neder Hardinxveld;
A. J. van Nes, van Urk naar Schoenerstraat 26, Emmeloord;
Dr W. Binnendijk, Amsterdam, verhuisd naar Cornelis Dopperkade 2, Amsterdam;
G. J. van Buchem, van Noordwijk aan Zee naar Min. Hartenlaan 11, Hilversum.